

Karolina Najgeburska

Między widowiskiem a obrzędem. *La processione di cristo morto ulicami Tropei* 81

Weronika Płomin

O księdzu w czasach niewoli – biografia i legenda
ks. Ludwika Gabriela Trynkowskiego 92

WSTĘP

Zeszyt nr 2 (2019) czasopisma „Język – Szkoła – Religia” zawiera siedem zróżnicowanych tematycznie artykułów, które zgodnie z profilem czasopisma dotyczą zagadnień językowych, edukacyjnych oraz religijnych. Ich autorzy podejmują bowiem zagadnienia interkulturowe z zakresu języka i popkultury, sięgają po problematykę świadomości językowo-kulturowej generacji cyfrowych tubylców oraz kształtowania postawy kreatywności z wykorzystaniem blogu jako formy komunikowania wiedzy. W nurcie badań nad źródłami i kontekstami religijnych obrzędów sytuuje się artykuł poświęcony uroczystościom Wielkiego Tygodnia obchodzonym w lokalnej społeczności na południu Włoch. Dwa artykuły poświęcone zostały sytuacji kobiet z perspektywy teorii filozoficzno-teologicznych oraz poglądów dotyczących kształcenia i wychowania dziewcząt. Jeden artykuł podejmuje tematykę biografii i legendy romantycznego duchownego i pisarza.

Kształtowanie kreatywności ucznia jako wyzwanie współczesnej szkoły to zagadnienie, które podejmuje artykuł Sary Akram (Uniwersytet Marii Curie Skłodowskiej). Autorka dokonuje na początku rozpoznania terminologicznego, sięgając do danych leksykograficznych i definicji zawartych w literaturze specjalistycznej. Powołuje się m.in. na prace Edwarda Nęcki, Krzysztofa Szmida, Anny Sajdak, Małgorzaty Wolskiej-Długosz oraz Aleksandra Nalaskowskiego. Na przykładzie wybranego blogu pokazuje potencjał edukacyjny tkwiący w tej internetowej formie komunikowania się.

Poszukiwaniu pomostów między „azjatycką a europejską tożsamością” poświęcony jest artykuł Adrianny Olkowskiej z Uniwersytetu Gdańskiego. Autorka przeprowadziła badania wśród chińskich i polskich studentów filologii polskiej oraz romańskiej Uniwersytetu Gdańskiego dotyczące świadomości (pop)kulturowej przedstawicieli generacji Z, pochodzących z dwóch odmiennych kręgów kulturowych. Na pytanie o możliwość porozumienia przedstawicieli tak różnych kręgów kulturowych autorka odpowiada pozytywnie, dostrzegając potencjał w (pop)kulturowym kanonie. Zdaniem badaczki kultura popularna wzbogaca

kulturę wysoką „o nowe treści, sensory i znaczenia”, a przede wszystkim daje szansę na porozumienie i powinna być wykorzystywana w kształceniu językowo-kulturowym pokolenia „cyfrowych tubylców”.

Możliwości porozumienia między przedstawicielami odmiennych kultur szukają także Sylwia Karpowicz-Słowikowska (Gdańsk) i Jolanta Laskowska (Uniwersytet Gdański). Autorki uznają bowiem świadomość interkulturową za niezbędny element kompetencji nauczycieli języka polskiego jako obcego (JPJO). Wychodząc od założeń Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, wymieniają umiejętności składające się na kompetencję interkulturową. Aby można je było wykształcić, nauczyciel musi umieć wznieść się ponad etnocentryzm i nie tyle wprowadzać „obcych” we własną kulturę, ile wykazywać się empatią w stosunku do cech kultury uczącego się (w artykule mowa o chińskich studentach uczących się języka polskiego). Na przykładzie przetłumaczonych na język polski chińskich przysłów autorki pokazują wyłaniający się z nich językowy obraz świata. Posługują się przy tym bogatym materiałem kulturowym i charakteryzują różne aspekty stylu życia, obyczajowości, kanonów piękna, wiary i moralności przedstawicieli Chińskiej Republiki Ludowej.

Problematyce wychowania i kształcenia dziewcząt na podstawie twórczości i działalności pedagogicznej Edyty Stein poświęciła swój artykuł Natalia Wyrwicka (Gdańsk). W tekście przedstawiono krótko zarówno sylwetkę, jak i podstawy myśli pedagogicznej Edyty Stein; zaprezentowano cele i przebieg formacji dziewcząt, cechy autentycznej wychowawczyni, a także podjęto kwestię pracy zawodowej kobiet. Na końcu artykułu autorka podkreśla potencjał i znaczenie rozważań Edyty Stein w kontekście dzisiejszych problemów związanych z edukowaniem i wychowywaniem dziewcząt.

Charakterystyka bł. Marceliny Darowskiej jako prekursorki nowego feminizmu znalazła się w artykule Moniki Kuleszy (Katolicki Uniwersytet Lubelski). Autorka zdefiniowała pojęcie „nowego feminizmu” w kontekście terminologii filozoficzno-teologicznej papieża Jana Pawła II. Marcelina Darowska (jej życie, myśl i działalność) jest w ujęciu autorki tekstu przykładem spełnienia wskazań papieża.

Również biografia pozostaje w kręgu zainteresowań autorki artykułu poświęconego ks. Ludwikowi Gabrielowi Trynkowskiemu. Weronika Płomin (Uniwersytet Gdański) uznaje, że ów żarliwy kaznodzieja, pisarz i filozof stał się duchowym przewodnikiem w czasie powstania listopadowego. Autorka, odwołując się do romantycznego kontekstu, rozważa także zagadnienie legendy, która narastała wokół postaci bohatera za jego życia, a także po śmierci.

Artykuł Karoliny Najgeburskiej (Uniwersytet Gdański) stanowi rodzaj sprawozdania z obserwacji poczynionych podczas podróży do południowych Włoch. Przedmiotem opisu jest wielkopiątkowa procesja zwana *la processione di Cristo Morto* (pol. ‘procesja umarłego Chrystusa’), która odbywa się podczas obchodów

Triduum Paschalnego w położonym nad Morzem Tyrreńskim miasteczku Tropea (prowincja Vibo Valentia, region Kalabria). Autorka wprowadza szerokie tło kulturowe dla prowadzonych przez siebie obserwacji i sytuuje prezentowany obrzęd w kontekście ustaleń polskich i światowych (zwłaszcza włoskich) kulturoznawców, teatrologów, religioznawców, teologów, historyków, podróżników. Materiał badawczy poddany zostaje refleksji antropologicznej. Karolina Najgeburska, analizując poszczególne elementy wielkopiątkowej procesji w kontekście teatralnym, religijnym oraz kulturowym, zastanawia się nad pochodzeniem tego zwyczaju, jego związkami z tożsamością mieszkańców miasteczka oraz znaczeniem religijno-symbolicznym praktykowanego rytuału.

Beata Udzik
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu